

О.М. СИНІГОВЕЦЬ

ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙ

Інноваційний розвиток формує основу виробничого процесу підприємств. Інвестиції в інновації можуть забезпечити суттєвий успіх підприємству, але ж вони і пов'язані з суттєвим ризиком. Будь яка підприємницька діяльність комерційна за соєю суттю, передбачає отримання прибутку. Підприємницька інноваційна діяльність пов'язана з вдосконаленням знань, доведенням інноваційної ідеї до розробки товару, який користується попитом на ринках, очікуваннями отримати інноваційний прибуток. Підприємець є сполучною ланкою між винаходом і інноваціями. Підприємець розробляє і реалізує інновації, готовий до ризику і відповідальний за фінансові, моральні і соціальні наслідки інноваційної діяльності.

В економічному розвитку підприємництво зосереджується на розвитку перспективних напрямків здатне забезпечити зміну структури економіки, сприяє створенню позитивного середовища конкуренції і раціональному використанні ресурсів, є стимулом високоефективної праці. Підприємництво розглядається генератором інновацій і змін. Інноваційна складова здатна до видозмінювання.

Інноваційна підприємницька діяльність включає науково-технічну, організаційну, фінансову і комерційну діяльність. Вона є найважливішою складовою просування нововведень споживачам. Вдосконалення механізму управління інноваційною діяльністю в процесі формування ринкової економічної системи передбачає створення системи розвинутого інноваційного підприємництва. Інноваційна підприємництво є діяльністю, яка вимагає творчого мислення, знаходження нових рішень, розуміння взаємодії конкуруючих сил, які приймають різноманітні рішення. Інноваційна підприємництво в сучасних умовах має вирішальне значення в забезпеченні економічного зростання, конкурентоспроможності, створенні робочих місць і вирішенні соціальних проблем.

Виявлено, що розвиток інноваційного підприємництва визначає система таких передумов, як нормативна база і державна підтримка, ринкове середовище і кон'юнктура ринку, доступ до ресурсів (фінансові, людські, інформація і знання), підприємницькі здібності і культура.

Інноваційна підприємництво є сферою діяльності інноваційних, молодих і швидко розвиваючихся, малих і середніх підприємств.

Проведено дослідження причин низької прибутковості і проблем забезпечення прибутковості інновацій підприємств. Розкрито основні напрями дій сучасних підприємств задля підвищення рівня рентабельності. Визначено рекомендації підвищення прибутковості інновацій. Зроблено висновок, що основними факторами, визначаючими прибутковість інновацій, є початкові витрати, швидкість реалізації, масштаб інновацій, додаткові витрати.

Ключові слова: інновації, інноваційний розвиток, інноваційне підприємство, інноваційна підприємництво, конкурентні переваги, ефективність інноваційної діяльності, прибутковість інновацій, міжнародний бізнес.

О.Н. СИНІГОВЕЦЬ

ПОВЫШЕНИЕ ПРИБЫЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ НА ОСНОВЕ ИННОВАЦИЙ

Инновационное развитие формирует основу производственного процесса предприятий. Инвестиции в инновации могут обеспечить существенный успех предприятию, но также они связаны и с существенным риском. Любая предпринимательская деятельность коммерческая по своей сути, предусматривает получение прибыли. Предпринимательская инновационная деятельность связана с усовершенствованием знаний, доведением инновационной идеи до разработки товара, пользующегося спросом на рынках, ожиданиями получить инновационную прибыль. Предприниматель является связующим звеном между изобретением и инновациями. Предприниматель разрабатывает и реализует инновации, готовый к риску и ответственный за финансовые, моральные и социальные последствия инновационной деятельности.

В экономическом развитии предпринимательство, сосредотачиваясь на развитии перспективных направлений, способно обеспечить смену структуры экономики, способствует созданию позитивной среды конкуренции и рациональному использованию ресурсов, является стимулом высокоэффективного труда. Предпринимательство рассматривается источником инноваций и изменений. Инновационная составляющая способна к видоизменениям.

Инновационная предпринимательская деятельность включает научно-техническую, организационную, финансовую и коммерческую деятельность. Она является важнейшей составляющей продвижения нововведений потребителям. Усовершенствование механизма управления инновационной деятельностью в процессе формирования рыночной экономической системы предполагает создание системы развитого инновационного предпринимательства. Инновационное предпринимательство — это деятельность, требующая творческого мышления, нахождения новых решений, понимания взаимодействия конкурирующих сил, принимающих разные решения. Инновационное предпринимательство в современных условиях имеет решающее значение в обеспечении экономического роста, конкурентоспособности, создании рабочих мест и решении социальных проблем.

Выведено, что развитие инновационного предпринимательства определяет система таких предпосылок, как нормативная база и государственная поддержка, рыночная среда и кон'юнктура рынка, доступ к ресурсам (финансовые, человеческие, информация и знания), предпринимательские способности и культура.

Инновационное предпринимательство является сферой деятельности инновационных, молодых и быстроразвивающихся, малых и средних предприятий. Проведено исследование причин низкой прибыльности и проблем обеспечения прибыльности инноваций предприятий. Определены основные направления повышения прибыльности инноваций. Раскрыты основные направления действий повышения уровня рентабельности инноваций современных предприятий. Сделан вывод о том, что основные факторы, определяющие прибыльность инноваций, связаны с начальными затратами, быстротой реализации, масштабом инноваций, вспомогательными затратами.

Ключевые слова: инновации, инновационное развитие, инновационное предприятие, инновационное предпринимательство, конкурентные преимущества, эффективность инновационной деятельности, прибыльность инноваций, международный бизнес.

O. SUNIGOVETS

INCREASE PROFITABILITY OF ENTERPRISES BASED ON INNOVATION

Innovative development forms the basis of the production process of enterprises. Investments in innovation can provide significant success for an enterprise, but they are also associated with significant risk. Any entrepreneurial activity is commercial by nature, involves making a profit.

Entrepreneurial innovation is associated with the improvement of knowledge, bringing an innovative ideas to the development of goods that are in demand in the markets, expectations to receive innovative profits. An entrepreneur is a connecting link between the invention and the innovation. Entrepreneur develops and implements innovations, is ready to take risks and responsible for the financial, moral and social consequences of innovation.

In economic development, entrepreneurship, focusing on the development of promising areas, is able to ensure a change in the structure of the economy, contributes to the creation of a positive competitive environment and rational use of resources, is an incentive for highly efficient labor. Entrepreneurship is considered a source of innovation and change. Innovation component is capable of modifications.

Innovative business activities include scientific, technical, organizational, financial and commercial activities. It is the most important component of promoting innovations to consumers. Improving the mechanism for managing innovation in the process of forming a market economic system involves the creation of a system of developed innovative entrepreneurship. Innovative entrepreneurship is an activity that requires creative thinking, finding new solutions, understanding the interaction of competing forces, making various decisions. Innovative entrepreneurship in modern condition is crucial in ensuring economic growth, competitiveness, creating jobs and solving social problems.

It is revealed that the development of innovative entrepreneurship is determined by a system of prerequisites such as the regulatory framework and government support, market environment and market conditions, access to resources (financial, human, information and knowledge), entrepreneurial skills and culture.

Innovative entrepreneurship is the scope of innovative, young and fast-growing, small and medium enterprises. A study was conducted on the causes of low profitability and problems of ensuring the profitability of enterprise innovations. The main directions for increasing the profitability of innovations are determined. The main directions of actions to increase the level of profitability of modern enterprises are revealed. It is concluded that the main factors determining the profitability of innovations are associated with initial costs, speed of implementation, scale of innovation, ancillary costs.

Keywords: innovation, innovative development, innovative enterprise, innovative entrepreneurship, competitive advantages, innovation performance, profitability of innovation, international business.

Вступ. Інновації є засобом зростання компаній, створення цінностей і конкурентної переваги в сучасній глобальній економіці. Інноваційне зростання є невід'ємною частиною успіху підприємств. Інновації визначаються основою вищого рівня віддачі інвестицій в розвинених країнах (США, країнах Західної Європи, Японії). Одночасно з визнанням вирішального значення інновацій у розвитку сучасних підприємств виникає зростаюча незадоволеність керівників глобальних підприємств невірними прибутками. При значних інвестиціях в нові ідеї і проекти вигоди оцінені як невлімові. З кожним роком підприємці витрачають більше зусиль на свої інновації, але ж питома вага задоволених прибутком від витрат на інновації з кожним роком знижується. Пріоритетними стають інновації через інвестування в країни з низькими витратами. Найпопулярнішою інноваційною діяльністю в офшорній зоні є розробка продукту, дизайн і тестування.

Отже, вищезазначені тенденції визначають проблеми забезпечення прибуткової діяльності інноваційних підприємств, а також передбачають встановлення важливих складових вимог до управління прибутком сучасних інноваційних підприємств, що визначило актуальність дослідження.

Аналіз стану питання. В умовах коли головне джерело інвестування є власні кошти, основними бар'єрами розвитку підприємств є їх збитковість чи низькі прибутки, недостатні для забезпечення розвитку. Тому, для сучасних інноваційних підприємств постає питання формування ефективної системи управління, однією з важливих складових якої зараз стає управління прибутком. Особливості сучасних інноваційних процесів висувають особливі вимоги і обмежують застосовувати традиційних підходів до управління прибутком. Єдиного виробленого вирішення поставлених питань зараз не існує, це визначає актуальність питань розвитку управління інноваційними підприємствами виходячи з цілей економічного розвитку і забезпечення їх конкурентоспроможності, ефективності.

Мета статті полягає в дослідженні формування прибутку сучасних інноваційних підприємств, визначенні змісту управління цим процесом відповідно до завдань сучасного етапу економічного розвитку.

Аналіз основних досягнень і літератури. Проблематика визначення сутності і природи прибутку

отримала розвиток в працях багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених, а саме: Дж. К. Гелбрейт, Ф. Найт, Дж. Робінсон, П. Самуельсон, Р. Харрод та інш., формування і використання прибутку підприємства відповідно умов його діяльності досліджує І. О. Бланк та інш.

Ідеї про роль підприємництва в реалізації інновацій і їх розвиток досліджували як зарубіжні, так й вітчизняні вчені, а саме: Ж.Б. Сей, Й. Шумпетер, П.Ф. Друкер, Б. Твісс, Б. Санто, М.Д. Кондратьєв та інш.

Було зроблено вагомий внесок у розвиток теоретичних основ управління прибутком, використання різних методичних підходів з цієї проблематики.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. З точки зору інноваційної направленості, формування ефективної діяльності інноваційних підприємств питання щодо прибутковості інноваційних підприємств і управління їх прибутком залишаються дискусійні, невирішені.

Викладення основного матеріалу дослідження.

Сучасні підприємства сприймають інновації як засіб збільшення прибутку і завоювання більшого сегменту ринку. Для держави вони основа прискореного економічного зростання через підвищення конкурентоспроможності. Інновації утворюють вартість спираючись на певні форми змін, створюючи новий попит, застосовуючи нові способи заміщення основного капіталу і використовуючи «зрілі ринки».

У більшості визначень підприємництва підкреслюється отримання прибутку, як кінцевої мети підприємництва. Метою підприємництва також є безперервність відтвореного процесу, пов'язаного з відтворенням попиту, задоволенням постійно змінюємих і зростаючих потреб індивідуума, груп чи суспільства в цілому. Підприємництво є процесом безперервного пошуку потреб, попиту кінцевого споживача на продукцію чи послуги, задоволення цієї потреби шляхом організації виробництва, збуту, маркетингу, логістики, менеджменту, орієнтованих на найкращі інновації, що приносять максимальну продуктивність на кожній стадії процесу відтворення. Акцент слід зробити на споживача, його потреб, задоволення яких на високому рівні організації підприємництва приносить максимальний прибуток.

Сучасне визначення підприємництва розкриває його як творчу діяльність, направлену на пошук нових сфер вкладення капіталу, створення нових і удосконалення існуючих товарів, виробництв, організацій, розвиток власних переваг, ефективне використання різних можливостей для отримання прибутку. Саме підприємство дозволяє отримати підприємницький дохід в результаті розробки, виробництва чи використання інноваційного продукту в будь-якій сфері. Інноваційне підприємство як особлива форма реалізації інноваційної діяльності має вагомe значення для економічного розвитку, найкращого задоволення індивідуальних потреб, творців винаходів. Потенціал підприємництва містить і творчі, і руйнівні компоненти.

Найвищу економічну ефективність господарської діяльності в ринкових умовах дістав підприємницький стиль управління. Реальний сектор економіки пред'являє великий попит на підприємницькі ресурси.

Малі інноваційні підприємства є активними учасниками постійного оновлення усіх складових виробничого процесу, забезпечення високої конкурентоспроможності продукції і послуг. Вони здатні динамічно і гнучко реагувати на зміну споживчого попиту, нові пропозиції і перспективи, що визначаються результатами НДДКР. В результаті своєї гнучкості вони більш стійкі до негативного впливу зовнішнього середовища.

Підприємство сучасного етапу має обмежене переплетіння з інноваційною діяльністю. Частіше розглядають господарську діяльність підприємств, що використовує інновації. Але ж важливо визначити підприємницьку діяльність з розробки і комерціалізації будь яких затребуваних ринком нововведень. Структурно інноваційне підприємство поділяється на підприємство:

не повного циклу:

процес розробки і продажу патенту, ноу-хау;

придбання і впровадження у виробництво патенту, ноу-хау;

повного циклу:

розробка нововведень і впровадження їх у виробництво.

Інноваційні підприємства виконують посередницьку функцію між науково-технічними і виробничими сферами, забезпечення економічного обміну відповідно конкурентних умов. Вони виконують суспільну потребу у скороченні витрат процесу трансформації продукту науково-технічної сфери в товар, вироблений в господарській сфері, забезпечують ефективну взаємодію науково-технічних інститутів приватних господарських суб'єктів в межах ринкових відносин. Їх функціонування дозволяє скоротити витрати, що несуть науково-технічні інститути і господарські суб'єкти, пов'язані зі створенням інноваційного продукту чи доведенням науково-технічних нововведень до можливості їх комерційного виконання. Сучасними інструментами розвитку інноваційного підприємства є участь венчурного капіталу, лізинг.

Умови, що склались в Україні, ще не сприяють активному розвитку інноваційних моделей підприємництва.

Узагальнюючи вищесказане визначимо необхідність формування сприятливих умов розвитку інноваційного підприємства, що передбачає впровадження економічних методів підтримки орієнтованих перш за все на стимулювання пріоритетних видів підприємства, державну підтримку, формування активної державної політики стимулювання інвестицій в інновації, розвитку інтерналізації малого і середнього бізнесу, формування спеціалізованих інституційних структур, застосування новітніх фінансових інструментів.

В межах механізму самофінансування інновацій підприємств прибуток називається основним джерелом фінансування.

Формування прибутку інноваційного підприємства має свої особливості і відмінні характеристики. Структуру економічного прибутку інноваційного підприємства визначають прибуткова норма розширеного відтворення та інноваційний прибуток. Інноваційний прибуток є ефектом інноваційного зростання підприємства і виражається як функція інноваційного зростання, виявленням усіх технологічних інновацій продуктованих підприємством.

Використовувані «традиційні» конкурентні переваги у виді зниження витрат, економії на масштабі інноваційними підприємствами доповнюються перевагами подібними до переваг монополії – формування ціни на продукцію та обсягу товару на ринку. Вони максимізують прибутки як результат зміни ціни і збільшення обсягу продукції.

Інноваційний розвиток забезпечує інноваційний ріст як продукування конкурентних переваг і забезпечення отримання інноваційного прибутку. Інноваційна інфляція може бути причиною відсутності економічного ефекту в довгостроковій перспективі, збільшення витрат виробництва, падіння обсягів реалізації продукції, може призводити до відмови від інновацій. Інноваційна інфляція визначає динаміку ефективності підприємств. Вона може формувати позитивні економічні умови для пошуку принципово нових інновацій як вихідних умов економічного підйому. Поширення інновацій супроводжується зниженням інноваційного прибутку і в результаті до втрати відповідних конкурентних переваг, застосування індустріального переліку конкурентних переваг.

Формування конкурентних переваг за рахунок інвестицій у фізичні активи і визначення найбільш ефективних напрямків діяльності за допомогою коефіцієнтів рентабельності залученого капіталу, активів, продукції і перерозподіл ресурсів за цими напрямками для покращення фінансових результатів створення цінності бізнесу зараз себе не виправдовує. Мобілізація і використання нематеріальних активів є більш виправданим, як ніколи важливими стають стратегії. Динамічні і швидкозриваючі підприємства у всьому світі будують бізнес орієнтований на споживача, стратегію.

Наявність надприбутку тобто інноваційного прибутку у підприємства визначає інноваційну привабливість і суттєво розширює його можливості фінансування інноваційного розвитку. Визначення структури прибутку інноваційного підприємства сприяє удосконаленню механізму фінансування інноваційного розвитку і визначає можливості оптимізації витрат.

Дослідження динаміки і зростання інноваційного прибутку в результаті впливу технологій як ендогенного чинника забезпечує можливості управління прибутком інноваційних підприємств, їх ефективністю.

Тенденції зростання прибутку перебувають у тісному взаємозв'язку з розвитком інтелектуально-місткого виробництва, ресурсами людського капіталу, навичками, дорогавартісними інформаційними секретами і ноу-хау.

Досвід діяльності компаній ІКЕА, Apple та інших визначив можливості формування тривалого успіху при наявності динамічних можливостей або наявності ресурсів «вищого порядку», як правило нематеріальних. Ці ресурси здатні покращити підприємство, створити тривалі конкурентні переваги і сприяти довгостроковому зростанню. До таких складових відносять інноваційні можливості на рівні з реалізацією стратегічних дій, планування, злиття і поглинання. Отримання таких переваг пов'язують з величиною прибутку, стабільністю зростання прибутку і тим, що робить такі підприємства більш прибутковими триваліший час.

Підприємства, які прагнуть забезпечити ефективну інноваційну діяльність впроваджують принцип тотальних інновацій, стимулюючи новаторство корпоративну культуру, сучасні підходи до оцінки ефективності інноваційних проектів відповідні високоризиковим інноваціям і змісту стадій їх реалізації, використовують збалансовану систему показників задля впровадження управління ефективністю інновації.

Для реалізації інноваційних проектів із залучення іноземних інвестицій утворюються венчурні фонди. Чисельність і вартість контрактів у венчурній сфері є незначними.

Без точного бачення кінцевих результатів складно досягти успіху в сфері інновацій. Зазвичай інноваційна діяльність вітчизняних підприємств представляє собою час від часу успішну реалізацію окремих інноваційних розробок або пов'язана з реалізацією окремих взаємо непов'язаних проектів, з значними складнощами в забезпеченні високих фінансових результатів. Впроваджуючи системні інновації, сучасному інноваційному підприємству важливо забезпечувати стабільно високі результати від одного проекту до іншого, реалізовувати постійне впровадження інновацій з одержанням високої віддачі.

Найбільшими перешкодами реалізації інновацій залишаються тривалий термін розвитку, неохочість до ризику культура, але найбільшою проблемою є відсутність розуміння клієнтів. Прибутковість інноваційних зусиль напруму залежить від

продуктивності інновацій, вимірювання і відстежування результатів від інновацій.

Більшість підприємств взагалі не приділяють уваги ефективності інноваційного процесу в цілому та її вимірюванню. Найчастіше вимірювання інновацій проводиться за показником загальних коштів, вкладених в проекти зростання. З точки зору забезпечення і управління прибутковістю інновацій важливими показниками є відсоток профінансованих ідей, кількість збиткових проектів кожної стадії проекту, величина вилучених коштів від поточних проектів у нові розробки та показники стимулювання інновацій. Показники вимірювання інноваційного процесу слід поділити на: вхідні данні інноваційного процесу, продуктивність процесу і результати, результативні показники включаючи непрямі вигоди.

Відслідковування інноваційного процесу підприємств проводиться за ресурсами, кількістю успішних і відсіяних ідей кожного етапу реалізації проекту, різницею фактичної і очікуваної вартості, непрямими вигодами, що є цінними генеруючою готівкою (придбані знання, розширення бренду, міцність екосистеми, організаційна життєздатність). Усі показники вимірювання інноваційного процесу повинні бути націлені на отримання прибутку, підвищення окупності інновацій. Фактори, що можуть бути і підтримуючими, і перешкоджаючими прибуткам від освоєння інновацій, поділяють на: початкові витрати, швидкість виходу на ринок, масштаби і обсяг діяльності за часовою шкалою, допоміжні витрати чи витрати підтримки.

Висновки. Проведене дослідження досвіду діяльності сучасних підприємств показало, що головними змінними визначаючими рівень рентабельності бізнесу, є:

- творчі і рішучі щодо досягнення цілей підприємств працівники;
- регулярні мережні заходи залучення нових клієнтів;

- реклама з підвищення обізнаності клієнтів;
- постійне скорочення витрат;
- мотивація підвищення продуктивності і прибутковості;

- розробка на основі творчості і вивчення конкурентів інноваційних ідей, що здатні підвищити прибутковість;

- відмінне обслуговування клієнтів, послідовність в наданні послуг, що створюють гарну репутацію підприємству.

Інновації сприяють переміщенню ресурсів в сферу більш високої продуктивності і прибутку.

Створення інноваційної системи задля прибуткового зростання передбачає:

- прийняття рішень про зростання на основі впровадження інновацій;

- забезпечення прискорення інновацій і зниження ризику;

- розробку послідовності інновацій;
- перетворення культури, відношення до інновацій.

Розвиток інноваційного бізнесу пов'язаний з суттєвими інтелектуальними, фінансовими і трудовими витратами. Таким чином, основними факторами

довгострокового розвитку стають стратегічне управління, ефективність бізнес-процесів, капітал підприємств втілений у знаннях і кваліфікації співробітників, здатність утримувати і залучати нових клієнтів, корпоративна культура, заохочуюча інновації, організаційні удосконалення і інвестиції в інформаційні технології.

Список літератури

1. Друкер П. Ф. *Эффективное управление предприятием* [Текст] : [Пер. с англ.]. Москва: Вильямс, 2008. 224 с.
2. Друкер П. Ф. *Задачи менеджмента в XXI веке* [Текст] : учебное пособие. Москва : Вильямс, 2003. 270 с.
3. Мельник О.Г. Інноваційний прибуток як джерело фінансування інновацій / *Актуальні проблеми економіки*, 2009. № 8. С. 108-115.
4. *Наукова та інноваційна діяльність в Україні : Статистичний збірник*. К. : Держкомстат України, 2008. 361 с.
5. Синіговець О. М. *Інноваційний менеджмент : текст лекцій*. Харків : НТУ «ХПІ», 2013. 140 с.
6. Синіговець О. М. *Інноваційне підприємництво*. / Управління підприємницькою діяльністю [Електронний ресурс] : навч. посібник / за ред. проф. Перерви П.Г., доц. Пантелеєва М.С. Харків, 2019. С. 950-1025.
7. Синіговець О. М. *Інноваційні стратегії міжнародного бізнесу в умовах інтеграції та глобалізації економіки*. / Перспективи міжнародних економічних відносин України на шляху євроінтеграції: кол. монографія / За ред. І. М. Посохова, П. Г. Перерви, О. Д. Матросова, В. Г. Дюжева, В. О. Матросової. Харків : НТУ «ХПІ», 2016. С. 109-130.
8. Синіговець О.М. Організаційна культура інноваційних підприємств. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки) : зб. наук. пр.* Харків : НТУ «ХПІ», 2018. № 37 (1313). С. 57-61.
9. Чесбро Г. *Открытые инновации. Создание прибыльных технологий* : пер. с англ. Москва : Поколение, 2007. 335 с.
10. Beswick C., Bishop D., Geraghty J. *Building a Culture of Innovation*, 2015. 232 p.
11. Sunigovets O., The competitiveness of innovation systems. *Proceedings of the 3rd International scientific congress of scientists of Europe*. Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2019. Pp. 653 – 661.

References (transliterated)

1. Druker P. F. *Effektivnoe upravlenie predpriyatiem* [Effective enterprise management] [Tekst] : [Per. s angl.] / P. F. Druker. –

- Moskva : Vil'yams, 2008. – 224 s.
2. Druker P. F. *Zadachi menedzhmenta v XXI veke* [Management Challenges for the 21st Century] [Tekst] : uchebnoe posobie / P. F. Druker. – Moscow : Vil'yams, 2003. – 270 p.
 3. Mel'nyk O.H. Innovatsiynyy prybutok yak dzherelo finansuvannya innovatsiy [Innovative profit as a source of innovation financing]. / *Aktual'ni problemy ekonomiky* [Actual problems of the economy].- 2009. no 8. pp. 108-115
 4. *Naukova ta innovatsiyna diyal'nist' v Ukraini: Statystychnyy zbirnyk* [Scientific and innovative activity in Ukraine : statistical collection] . – K. Derzhkomstat Ukrainy, 2008.- 361 p.
 5. *Synihovets' O.M. Innovatsiynyy menedzhment : test lektsiy* [Innovation management : text of lectures]. Kharkiv : NTU "KhPI", 2013. 140 p.
 6. *Synihovets' O.M. Innovatsiynne pidpryyemnystvo*. [Innovative business] / *Upravlinnya pidpryyemnyts'koyu diyal'nistyu*. [Elektronnyy resurs] : navch. posibnyk [Management of entrepreneurship, electronic resource : training manual]/ za red. P.H. Perervy, dots. Pantelyeyeva M.S.. Kharkiv : NTU "KhPI", 2019. pp. 950-1025.
 7. *Synihovets' O.M. Innovatsiynni stratehiyi mizhnarodnoho biznesu v umovakh intehtratsiyni ta hlobalizatsiyni ekonomiky* [Innovative strategies of international business in the conditions of integration and globalization of the economy]/ *Perspektyvy mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn Ukrainy na shlyakhu yevrointehtratsiyni* : lol. Monohrafiya [Prospects of international economic relations of Ukraine on the way of European integration. Coll. Monograph Monograph] / za red. I.M. Posokhova, P.H. Perervy, O.D. Matrosova, V.H. Dyuzheva, V.O.Matrosovoyi. Kharkiv : NTU "KhPI", 2013. 140 p.
 8. *Synihovets' O.M. Orhanizatsiynna kul'tura innovatsiynnykh pidpryyemstv* [Organizational culture of an innovative enterprise] *Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu "Kharkivskyy politekhnichnyy instytut" (ekonomichni nauky) : zb. nauk. pr.* [Bulletin of the National Technical University "KhPI" (economic sciences): a collection of scientific papers] Kharkiv : NTU "KhPI", 2018. no 37 (1313). pp. 57-61.
 9. Chesbro G. *Otkrytye innovacii. Sozdanie pribyl'nyh tehnologiy* [Open innovation. Creation of profitable technologies] : per. s angl. – Moscow : Pokolenie, 2007. – 335 p.
 10. Beswick C., Bishop D., Geraghty J. *Building a Culture of Innovation*, 2015. – 232 p.
 11. Sunigovets O., The competitiveness of innovation systems. *Proceedings of the 3rd International scientific congress of scientists of Europe*. Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2019. Pp. 653 – 661.

Надійшла (received) 11.01.2019

Відомості про авторів / Сведения об авторах / About the Authors

Синіговець Ольга Миколаївна (Синиговец Ольга Николаевна, Olga Sunigovets) – кандидат економічних наук, доцент, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доцент кафедри інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1623-5798>; e-mail: oms.ukr.kpi@gmail.com